

I

Дух гордості, що дметься над людством,
І світ увесь опанувати хоче,
І в своїм ході топче серце людське
Зарівно з черв'яком мізерним,— він
Не згиб іще й, мабуть, повік не згине.

В порфірі царській, у вояцькій зброї,
В аскетовім лахмітті чи в словах
Бездушних книжників ховаться звук,
Немов змія в сухому листі: ось-ось,
Коли пайменш її ти сподівався,
Вона з укриття вилізе й страшними
Суволями опутає тебе,
Затроїть душу зубом ядовитим.

Колись лице Медузи Форкісівни
Ту силу мало, що зміняло в камінь
Усякого, хто в нього зазирнув.

Поезіє, красавице чудова,
Твое лице подібну силу має
Зміняти камінь самолюбства й злості
У сльози, в співстраждання до людей.

Отим-то ти завзятий, вічний ворог
Змії страшної — гордощів надлюдських,—
Окрилюючи духа, ти zarazом
Зм'ягчаєш серце, вказуєш йому,
Як много спільного, і горя, й сліз,
І радощів дрібних, і зла, і блудів,
Наймогутніших, велетнів людських,
З найслабшими, потоптаними в'яже.
Ти вказуєш в картинах незабутніх
Капризи долі, що могутчих, славних
І благородних із вершин людства
Скида на дно, і втоптує в багно,
І серце їх разить стома мечами,
Щоб знов потім, очищених стражданням,
Явить їх в людськості пайкращім блиску.
Ти, що в душі Софокловії колись
Сліпця Едіпа постать оживила,
Ти, що Шекспірові вказала шлях,
Як самовладця і тирана Ліра
Перетворить в дитину-чоловіка,
Навчи й мене вкраїнським тихим словом
Причарувать замерклі, старосвітські
Величні постаті з-над берегів
Святого Гангеса — старця-аскета
Грізного Вісвамітри і царя

Прекрасного, мов місяць в повнім блиску,
Великого страдальця Гарісчандри.